

Vorbereidingsboekje
voor de viering

'24

week
van
gebed
voor eenheid

21 t/m 28 januari

Heb God lief en je naaste als jezelf

Lucas 10 vers 27

 missie
nederland

Raad van Kerken
in Nederland

 SKIN
SAMEN KERK IN NEDERLAND

weekvan
gebed.nl

Colofon

Op uitnodiging van de commissie voor Geloof en Kerkorde van de Wereldraad van Kerken en de Pauselijke Raad ter bevordering van de eenheid van de christenen is het materiaal voor de Week van gebed voor eenheid van christenen 2024 voorbereid door een oecumenische werkgroep uit Burkina Faso.

Het materiaal dat is aangereikt door deze groep is vertaald en bewerkt voor de Nederlandse situatie door een gezamenlijke projectgroep van MissieNederland, de Raad van Kerken in Nederland en Samen Kerk in Nederland (SKIN). Het originele, Engelstalige materiaal is te vinden op www.weekvangebed.nl

Samenstelling projectgroep

- Christien Crouwel
- Geert van Dartel
- Madelon Grant
- Ramona van den Hoed
- Jan Willem Janse
- Rhoïnde Mijns-Doth
- Jim Schilder
- Koos Smits

Eindredactie en uitgave

MissieNederland, Raad van Kerken in Nederland en Samen Kerk in Nederland

Vormgeving

Roland Meeuwsen | Raad van Kerken in Nederland

Bronnen

Geciteerde Bijbelteksten zijn ontleend aan de Nieuwe Bijbelvertaling NBV21.
© 2021 Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap

Druk

Dit product is gedrukt op duurzaam papier.

Ontdek ook de aanvullende teksten en materialen, waaronder suggesties voor een symbolisch bloemstuk en materiaal voor een kinder(neven)dienst op www.weekvangebed.nl

Heb God lief en je naaste als jezelf

Het materiaal voor de Week van gebed voor eenheid van christenen 2024 is voorbereid door een oecumenisch team van christenen uit Burkina Faso. Zij maakten de opzet voor de oecumenische viering en het gebedsboekje en schreven daar de inleidende teksten voor. Dit materiaal is vertaald, bewerkt en ingekort door de Nederlandse werkgroep Week van gebed.

Het thema luidt 'Heb God lief en je naaste als jezelf'. Het is ontleend aan de parabel over de barmhartige Samaritaan, waarin Jezus laat zien wat het betekent om je naaste lief te hebben (Lucas 10 vers 25-37). Broeders en zusters van het katholieke aartsbisdom Ouagadougou, van protestantse kerken en oecumenische organisaties in Burkina Faso werkten eensgezind samen bij het maken van het materiaal, daarin ondersteund door de wereldwijde gemeenschap van Chemin Neuf. De teamleden hebben deze samenwerking, zoals ze schrijven in hun begeleidende tekst, 'ervaren als een weg van oecumenische bekering'. Tegen de achtergrond van de sterke religieuze verdeeldheid in Burkina Faso was deze samenwerking niet vanzelfsprekend.

We hopen dat het thema en het aangeboden materiaal ook in Nederland zal leiden tot vruchtbare samenwerking tussen kerken en geloofsgemeenschappen, zowel lokaal als landelijk.

Namens de werkgroep Week van gebed voor eenheid 2024

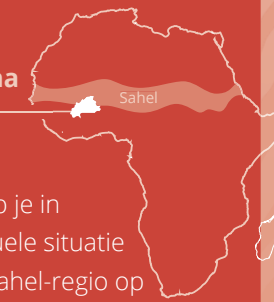
Christien Crouwel Raad van Kerken in Nederland
Ramona van den Hoed MissieNederland
Madelon Grant Samen Kerk in Nederland

God en de naaste liefhebben te midden van een veiligheids crisis

Burkina Faso ligt in West-Afrika in de Sahel-regio, waartoe ook de buurlanden Mali en Niger behoren. Het land is vier keer zo groot als Nederland en heeft 21 miljoen inwoners, van ongeveer zestig etnische groepen. 64% van de bevolking is moslim, 9% hangt traditionele Afrikaanse religies aan en 26% is christen (20% katholiek en 6% protestants). Deze drie religieuze groepen zijn aanwezig in elke regio van het land en in vrijwel elke familie.

Burkina Faso maakt momenteel een ernstige veiligheids crisis door, die alle geloofsgemeenschappen treft. Na een grote jihadistische aanslag van buitenaf in 2016 is de veiligheidssituatie in Burkina Faso, en daarmee de sociale cohesie, dramatisch verslechterd. Het land heeft te kampen gehad met een toename aan terroristische aanslagen, wetteloosheid en mensenhandel. Dit heeft geleid tot meer dan drieduizend doden en bijna twee miljoen binnenlandse ontheemden. Duizenden scholen, gezondheidscentra en gemeentehuizen zijn gesloten en een groot deel van de sociaal-economische infrastructuur is verwoest, waaronder ook het wegennet. Aanslagen die gericht zijn op specifieke etnische groepen vergroten het risico op conflicten tussen gemeenschappen. In de context van deze erbarmelijke veiligheidssituatie worden de sociale cohesie, vrede en nationale eenheid ondermijnd.

Burkina Faso

Verdiep je in de actuele situatie in de Sahel-regio op

www.weekvanebed.nl

Christelijke kerken zijn uitdrukkelijk het doelwit geweest van gewapende aanvallen. Priesters, predikanten en kerkelijk werkers zijn gedood tijdens vieringen en het lot van anderen, die ontvoerd zijn, is nog steeds onbekend. Op het moment van schrijven ligt meer dan 22 procent van het nationale grondgebied buiten de controle van de staat. In deze gebieden kunnen christenen hun geloof niet meer openlijk belijden. Vanwege het terrorisme zijn de meeste kerken in het noorden, oosten en noordwesten van het land gesloten. In veel van deze gebieden is er geen openbare christelijke eredienst meer. Waar de samenkomst nog wel mogelijk is, onder politiebescherming en voornamelijk in de grote steden, moeten vieringen worden ingekort vanwege de veiligheid.

Ondanks de inspanningen van zowel de staat als religieuze gemeenschappen, wordt het land, naarmate extremistische groeperingen zich verder verspreiden, steeds instabieler. Toch is er een zekere mate van solidariteit aan het ontstaan tussen de christelijke, islamitische en traditionele religies. Hun leiders werken aan duurzame oplossingen voor vrede, sociale cohesie en verzoening.

Enkele gedachten bij de Bijbeltekst

De centrale plaats van liefde in het christelijke leven

Liefde is het DNA van het christelijk geloof. God is liefde en 'de liefde van Christus heeft ons één gemaakt'. We vinden onze gemeenschappelijke identiteit in de ervaring van Gods liefde (Johannes 3 vers 16) en tonen die identiteit aan de wereld door hoe we elkaar liefhebben (Johannes 13 vers 35).

In de passage die gekozen is voor de Week van gebed (Lucas 10 vers 25-37), bevestigt Jezus de traditionele Joodse leer uit Deuteronomium 6 vers 5: 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht' en die van Leviticus 19 vers 18b: 'Heb je naaste lief als jezelf.'

De wetgeleerde in het evangelie vraagt Jezus onmiddellijk: 'En wie is mijn naaste?' De vraag hoe ver de Bijbelse verplichting om lief te hebben zou moeten reiken, was een omstreden vraag onder rechtsgeleerden. Vanouds nam men aan dat deze verplichting zich uitstrekte tot Israëlitische medeburgers en vreemdelingen. Als gevolg van invasies van buitenlandse bezetters werd het gebod later zo opgevat dat het niet van toepassing was op deze vreemdelingen. Na verloop van tijd, toen het

Heb God lief en je naaste als jezelf

Jodendom zelf versplinterde, werd het soms zo begrepen dat het alleen van toepassing was op de eigen groep. De vraag die de wetgeleerde aan Jezus stelt, is daarom een provocerende vraag. Jezus beantwoordt de vraag met een gelijkenis die een liefde toont die veel verder gaat dan wat de rechtsgeleerde verwacht.

Christenen zijn geroepen om te handelen zoals Christus. Dat kunnen we doen door net als de barmhartige Samaritaan liefde, barmhartigheid en medeleven te tonen aan mensen in nood, ongeacht hun religieuze, etnische of sociale achtergrond. Het is niet onze gedeelde identiteit die ons ertoe moet aanzetten de ander te hulp te komen, maar de liefde voor onze 'naaste'. Deze visie van naastenliefde die Jezus ons voorhoudt, staat voortdurend onder druk. Door te leren elkaar lief te hebben, ongeacht verschillen, kunnen christenen naasten worden, zoals de Samaritaan in het verhaal dat Jezus vertelt. Tijdens de Week van gebed voor eenheid vragen we daarom de Heer om ons bij te staan, onze wonden te verzorgen en ons zo in staat te stellen de weg van de eenheid met vertrouwen en hoop te bewandelen.

De weg van de oecumene

Jezus bad dat zijn volgelingen allen één zouden zijn (Johannes 17 vers 21), en dus willen we de hoop niet verliezen of ophouden met bidden en werken voor eenheid. We zijn verenigd door onze liefde voor God in Christus en door de ervaring van Gods liefde voor onszelf. We herkennen bij elkaar de ervaring van dit geloof wanneer we samen bidden, vieren en God dienen. In de interkerkelijke relaties, ook in Burkina Faso, blijft dit echter een uitdaging. Gebrek aan wederzijdse kennis en wantrouwen tegenover elkaar kunnen de betrokkenheid van kerken op de oecumenische weg verzwakken. Sommigen zijn bang dat oecumene kan leiden tot een verlies van de eigen, confessionele identiteit en kerkelijke 'groei' kan verhinderen. Dergelijke rivaliteit tussen kerken staat haaks op het gebed van Jezus. Net als de priester en de Leviet in het evangelie, missen christenen uit angst vaak de kans om zich met broeders en zusters te verbinden.

Tijdens de Week van gebed voor eenheid vragen we daarom de Heer om ons bij te staan, onze wonden te verzorgen en ons zo in staat te stellen de weg van de oecumene met vertrouwen en hoop te bewandelen.

Oecumenische viering

Toelichting

Met een oecumenische viering laten lokale geloofsgemeenschappen zien dat zij eenheid willen vieren. Ieder jaar bevat deze viering een symbolische handeling om uitdrukking te geven aan het thema en de onderlinge eenheid. Dit jaar wordt speciale uitdrukking gegeven aan de verwelcoming van gasten.

Waar wij in Nederland elkaar normaal gesproken eerst begroeten en een zitplaats geven om vervolgens wat te drinken aan te bieden, kent de Burkinese traditie een iets andere volgorde: eerst wordt een zitplaats aangeboden, daarna krijgt men iets te drinken; dan volgt pas de begroeting.

Ook bij aanvang van de viering kan dit zo aangehouden worden: begeleid kerkgangers naar een plaats, reik hen actief iets te drinken aan en begroet de aanwezigen pas nadat iedereen is 'gelaafd'. Om dit nog meer in verbinding met de traditie uit Burkina Faso te doen, kan het welkomstdrankje uit een kalebas worden geschonken, zoals daar gebruikelijk.

Wie helemaal wil aansluiten bij de Burkinese traditie maakt het welkomstdrankje 'Zoom Koom' [spreek uit: Zoem-Koem]. 'Zoom' betekent meel en 'Koom' betekent water: meelwater dus. Met tamarinde, ananas, chili en gember voor de lekkere pit. Een echt 'welkom in mijn huis'-drankje, dat beter smaakt dan de letterlijke vertaling doet vermoeden. Het recept is te vinden op www.weekvangebed.nl/zoomkoom

Als een meer sober alternatief kunnen de medewerkers aan de viering een kan naar voren dragen, terwijl de lector de aanwezigen begroet en hierbij uitleg geeft (zie tekst viering). Een lid van de ontvangende gemeenschap biedt enkele vertegenwoordigers van de andere gemeenschappen het water uit de kan te drinken aan. Deze handeling kan ook plaatsvinden bij de ingang van de kerk. Als dit welkomstgebaar is voltooid, komen de voorgangers en andere medewerkers aan de viering in processie de kerk in, terwijl er een loflied wordt gezongen of muziek wordt gespeeld.

Aan het einde van de viering wordt de kan (of kalebas) met water omhoog gehouden terwijl de voorganger de zending uitspreekt. Dit herinnert de aanwezigen aan de opdracht tot gastvrijheid. De zegen kan gezamenlijk worden uitgesproken door voorgangers en vertegenwoordigers van de verschillende aanwezige gemeenschappen.

Bloemen

Om de rijkdom van Gods liefde en de diversiteit van Gods volk te illustreren kunnen boeketten met verschillende gekleurde bloemen naar voren worden gebracht door vertegenwoordigers van de verschillende kerken. Deze kunnen een onderdeel gaan vormen van een liturgische schikking (voor voorbeelden zie www.weekvangebed.nl).

Teksten en liederen

De teksten die zijn toegewezen aan de voorganger (V) kunnen worden verdeeld over de verschillende aanwezige geestelijken of vertegenwoordigers van de verschillende tradities. Evenzo kunnen de teksten die aan een lector (L) zijn toegewezen onder verschillende personen worden verdeeld. De letter A staat voor allen.

Liedsuggesties vindt u op de volgende drie pagina's. Als christenen uit West-Afrika deelnemen aan de viering, is het wenselijk hen uit te nodigen om tijdens de viering enkele liederen naar keuze in hun eigen taal te zingen.

Kinderen

Mocht het een gebruik zijn dat kinderen aanwezig zijn bij (een deel) van de viering dan is het mooi om met hen het thema (kort) te verkennen op het in de orde van dienst aangegeven moment. Zie de kinderen als volwaardige gesprekspartners en bereid dit gesprek goed voor. Bij de liedsuggesties staan ook enkele kinderliederen vermeld om het moment tijdens de dienst mee af te ronden. Daarnaast is er voor de kinderen een apart werkboekje beschikbaar voor gebruik buiten de viering.

Liedsuggesties

Op deze pagina vindt u suggesties voor liederen tijdens de oecumenische viering. Ze zijn gekozen uit de liedbundels die in de meeste parochies en gemeenten bekend zijn en gebruikt worden.

Vanzelfsprekend is het mogelijk om ook uit andere bronnen te putten. Meer nog: het verdient aanbeveling om voor deze oecumenische viering liederen te kiezen uit de volle breedte van het liedrepertoire, om zo recht te doen aan de diversiteit in geloofsbeleving van de kerkgangers. Van veel liederen kunt u online gezongen voorbeelden vinden.

Gebruikte bundels en bronnen

- Aangereikte liederen door de oecumenische werkgroep uit Burkino Fasso, www.weekvangebed.nl/liederen2024 (website)
- Adem in ons, Taizé liederenboek (Taizé, Adem in ons)
- Gezangen voor Liturgie (GvL)
- Hemelhoog. Protestants evangelische liedbundel (Hemelhoog)
- Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk 2013 (Liedboek)
- Op Toonhoogte. Liederensbundel HGJB 2015 (Op Toonhoogte)
- Opwekkingsliederen (Opwekking), Opwekking Kids
- Sela.nl (Sela)

Lied van aanbidding van Vader, Zoon en Heilige Geest

- Aanbidt en dankt uw Vader (GvL 401)
- Wij treden biddend in uw licht (GvL 558)
- Aan wat op aarde leeft (GvL 575)
- Breng ons samen (Hemelhoog 391, Opwekking 797, Sela)
- Zingt Jubilate voor de Heer (Liedboek 652)
- Ere zij aan God de Vader (Liedboek 705)
- Wees welkom Geest van God (Opwekking 788)
- What a beautiful name (Opwekking 812)
- Laat ons samen één zijn (Sela)
- Laudate omnes gentes (Taizé, Adem in ons 90)